

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 59 05
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo-consult.com
www.tns-nipo-consult.com

Rapport

Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2007

Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven

Januari 2008

Inhoud

1	Samenvatting	3
	1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven	4
	1.2 Schade door criminaliteit	9
	1.3 Preventieve maatregelen	10
	1.4 Meldings- en aangiftegedrag	12
	1.5 Ervaring met en waardering van de politie	15
	1.6 Interne criminaliteit	15
	1.7 Belangrijkste resultaten 2007 ten opzichte van 2006	16
	1.8 Overzichtstabel resultaten 2004, 2005, 2006 en 2007	17
2	Inleiding	19
3	Sectorrapport Bouw	23
4	Sectorrapport Detailhandel	75
5	Sectorrapport Horeca	125
6	Sectorrapport Transport	176
7	Sectorrapport Zakelijke dienstverlening	223
	Onderzoeksverantwoording	273
	Management Summary	274
	Bijlagen	

1 Samenvatting

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel inzicht te geven in het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven en de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingen door de jaren heen.

De onderzoeksvragen die aan de MCB ten grondslag liggen, luiden:

- Wat is de aard en omvang van de criminaliteit tegen bedrijven in Nederland?
- Wat is de aard en omvang van de schade bij bedrijven als gevolg van deze criminaliteit?
- Welke preventieve maatregelen nemen bedrijven tegen criminaliteit?
- Hoe is het meldings- en aangiftegedrag van bedrijven als zij slachtoffer zijn van criminaliteit?
- Wat is de ervaring en waardering van bedrijven met betrekking tot het optreden van de politie?
- Zijn er verschillen tussen sectoren op bovenstaande aspecten?
- Hoe verhouden zich de uitkomsten van dit onderzoek tot de nulmeting van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven die is uitgevoerd in 2004? Per sector gaat het daarbij vooral om het absolute aantal bedrijven dat met criminaliteit te maken krijgt, het totaal aantal delicten en de aard ervan.

Bovendien geven we antwoord op de vraag welk percentage van de bedrijven:

- criminaliteit als een probleem ervaart;
- preventieve maatregelen heeft genomen en/of deelneemt aan projecten;
- criminaliteit registreert;
- met een delict te maken heeft gehad;
- melding maakt van een delict bij de politie;
- tevreden is over de politie;
- te maken heeft met interne criminaliteit en hiertegen preventieve maatregelen neemt.

Het onderzoek is uitgevoerd in de volgende vijf¹ sectoren in het Nederlandse bedrijfsleven:

- Bouw;
- Detailhandel;
- Horeca;
- Transport;
- Zakelijke dienstverlening.

Het veldwerk heeft plaatsgevonden van 17 september tot en met 12 december 2007.

We presenteren in deze samenvatting een overkoepelende beschouwing van de resultaten uit het onderzoek. De vraag naar verschillen tussen sectoren wordt bij elk onderwerp apart beantwoord. We richten ons tevens op verschillen tussen de nulmeting in 2004 en de meting

¹ In 2004, 2005 en 2006 vond het onderzoek in dezelfde vijf sectoren plaats en op eenzelfde grote schaal.

in 2007. In de vijf sectorrapporten bespreken we bovendien significante verschillen tussen branches binnen een sector en tussen bedrijven met een verschillende geografische ligging (stedelijke agglomeratie en regio).

In de overzichtstabel op pagina 18 treft u de belangrijkste cijfers per sector aan voor 2004, 2005, 2006 en 2007. Tevens zijn in deze tabel de betrouwbaarheidsmarges opgenomen die nodig zijn om de cijfers op de juiste wijze te kunnen interpreteren en vergelijken. Door een doeltreffende steekproeftrekking en tussentijdse bijsturing van de steekproef middels variantie-analyses, is het grotendeels gelukt betrouwbaarheidsmarges te realiseren van 10% of minder.

1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven

De resultaten van de MCB 2007 laten zien dat het totaal aantal gerapporteerde delicten ten opzichte van 2004 is gedaald. In 2004 werden bijna 3 miljoen delicten gerapporteerd binnen de sectoren bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. In 2007 is dit ruim 2 miljoen. Vooral het aantal inbraken, diefstallen en geweldsdelicten is in veel sectoren significant gedaald in vergelijking met 2004.

Eenderde (32%) van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren heeft te maken met één of meer vormen van criminaliteit (algemeen slachtofferschap²). De detailhandel en de horeca zijn de sectoren die het meest geconfronteerd worden met criminaliteit. Toch is het algemeen slachtofferschap in de betreffende sectoren significant gedaald ten opzichte van 2004. In 2004 had 49% van de bedrijven in de detailhandel te maken met een of meer vormen van criminaliteit, in 2007 is dit gedaald naar 45%. Hetzelfde geldt voor de horeca: in 2004 was het algemeen slachtofferschap 47%, in 2007 is dit gedaald naar 43%. Ook in de overige sectoren is het algemeen slachtofferschap significant gedaald. De zakelijke dienstverlening en de bouw hebben relatief het minst met criminaliteit te maken; respectievelijk 24% en 27% van de vestigingen is daar slachtoffer van criminaliteit. Binnen de transportsector is een derde (34%) getroffen door criminaliteit.

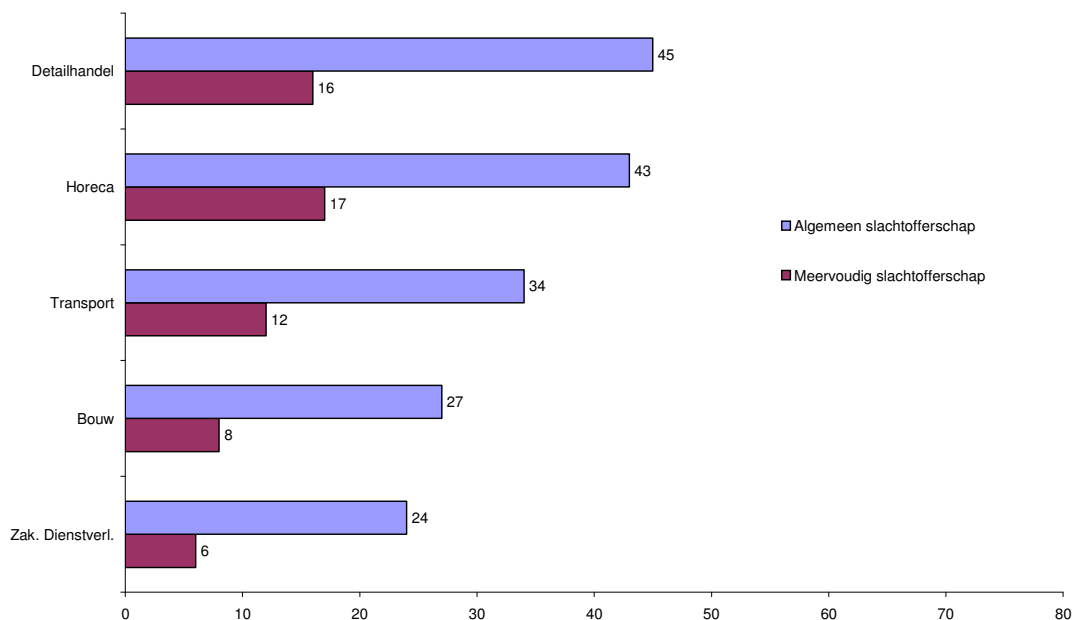
Naast algemeen slachtofferschap presenteren we in tabel 1 ook meervoudig slachtofferschap³. Van alle bedrijven in de onderzochte sectoren is 11% van de vestigingen slachtoffer geweest van meer dan één type delict. Dit varieert van 6% in de zakelijke dienstverlening tot 17% in de horeca. Binnen alle sectoren is het meervoudig slachtofferschap gedaald ten opzichte van 2004. In de deelrapporten gaan we naast algemeen slachtofferschap en meervoudig slachtofferschap tevens in op herhaald slachtofferschap⁴.

² Algemeen slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden één of meerdere malen slachtoffer is geweest van een delict.

³ Meervoudig slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van verschillende type delicten is geweest.

⁴ Herhaald slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden vaker dan één keer slachtoffer is geweest van een delict (het kan hier gaan om één type delict, of verschillende type delicten).

1 | Algemeen en meervoudig slachtofferschap 2007 (in %)

Bron: TNS NIPO, 2007

Tabel 2 op de volgende pagina laat zien dat *diefstal* in de detailhandel net als in 2004 de meest voorkomende vorm van criminaliteit is. We constateren echter wel een significante afname van ongeveer 526.000 delicten ten opzichte van 2004. Ook in de horeca, de transportsector en de zakelijke dienstverlening is het aantal diefstallen gedaald ten opzichte van 2004. Significante verschillen tussen 2004 en 2007 ten aanzien van het aantal delicten zijn weergegeven in tabel 2 op de volgende pagina.

Tevens laat tabel 2 zien dat het aantal *vernielingen* in de sectoren horeca, transport en zakelijke dienstverlening de meest voorkomende vorm van criminaliteit is. In de bouw en transport nam het aantal vernielingen afgelopen jaar af ten opzichte van 2004.

Het aantal *inbraken* is het afgelopen jaar in alle sectoren, met uitzondering van de bouwsector, gedaald in vergelijking met 2004.

Gewelddelicten komen ten opzichte van de andere gerapporteerde delicten minder vaak voor. In de horeca worden in vergelijking met de andere sectoren relatief de meeste bedrijven getroffen door gewelddelicten (9% van alle bedrijven). In de bouw en zakelijke dienstverlening komen gewelddelicten het minst vaak voor. In de detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening is het percentage vestigingen dat in aanraking is geweest met gewelddelicten afgenomen. In de bouw is dit niet significant veranderd.

2 | Aantallen delicten per sector en type delict in 2004, 2005, 2006 en 2007 met significante verschillen tussen 2004 en 2007

Delict		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	21.000	42.000	12.000	17.000	34.000
	2005	18.000	32.000	10.000	15.000	27.000
	2006	18.000	29.000	9.000	16.000	25.000
	2007	19.000	28.000	9.000	13.000	24.000
	<i>verschil</i>	-	-33%	-25%	-24%	-29%
Diefstal	2004	27.000	1.500.000	49.000	27.000	28.000
	2005	22.000	1.600.000	45.000	16.000	21.000
	2006	24.000	1.200.000	33.000	16.000	20.000
	2007	26.000	974.000	35.000	13.000	21.000
	<i>verschil</i>	-	-35%	-29%	-52%	-25%
Vernielingen	2004	24.000	86.000	38.000	19.000	47.000
	2005	18.000	88.000	37.000	19.000	38.000
	2006	19.000	89.000	38.000	18.000	39.000
	2007	16.000	92.000	39.000	15.000	46.000
	<i>verschil</i>	-33%	-	-	-21%	-
Geweld ⁵	2004	2%	7%	10%	7%	4%
	2005	2%	6%	9%	5%	3%
	2006	2%	5%	9%	5%	3%
	2007	2%	5%	9%	5%	3%
	<i>verschil</i>	-	-29%	-10%	-29%	-25%

Cijfers op grond van schattingen van respondenten

Bron: TNS NIPO, 2007

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004.

De verschillen tussen 2004 en 2007 zijn berekend op basis van **onafgeronde** cijfers. Deze kunnen afwijken van verschillen berekend op basis van afgeronde cijfers, zoals weergegeven in deze tabel. In de sectorrapporten worden de onafgeronde cijfers weergegeven.

De mate waarin verschillende vormen van criminaliteit voorkomen in de vijf onderzochte sectoren, hangt samen met de aard van de sector (zie tabel 3). Zo worden *detailhandels*bedrijven relatief vaker getroffen door *diefstal* in vergelijking met het gemiddelde in alle sectoren (27% tegenover gemiddeld 14%). Detailhandelsvestigingen – zoals bijvoorbeeld supermarkten en drogisterijen – zijn makkelijk toegankelijk en hebben veel handzame producten uitgestald. Wel is het percentage bedrijven in de detailhandel waar diefstal voorkomt, gedaald ten opzichte van 2004, toen het 32% van de bedrijven in de detailhandel betrof. In de andere sectoren – met uitzondering van de bouwsector – is er ook sprake van een daling van het aantal bedrijven waar diefstal voorkomt ten opzichte van 2004.

⁵ Gezien de beperkte incidentie van geweldsdelicten is het statistisch niet verantwoord om schattingen af te geven over het totaal aantal geweldsdelicten.

In de transportsector en de bouw is het aantal bedrijven dat getroffen wordt door *vernieling* afgenomen. De horeca en de detailhandel worden - net als in 2004 – relatief het meest met vernieling geconfronteerd.

Voor *inbraak* geldt dat het percentage getroffen bedrijfsvestigingen in alle sectoren behalve in de bouw significant is gedaald. Zoals tabel 2 laat zien is het absolute aantal gerapporteerde delicten in de sector bouw wel lager, echter het betreft hier geen significant verschil.

Het deel van de vestigingen dat met *geweld* te maken heeft gekregen, is gedaald in de detailhandel, horeca, de transportsector en zakelijke dienstverlening.

3 | Slachtofferschap per type delict per sector in 2004, 2005, 2006 en 2007 met significante verschillen tussen 2004 en 2007

% bedrijven met		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	13	15	17	20	11
	2005	13	13	15	18	9
	2006	12	11	13	17	9
	2007	12	11	14	16	8
	<i>verschil</i>	-	-27%	-18%	-20%	-27%
Diefstal	2004	12	32	17	15	6
	2005	11	30	16	12	5
	2006	11	28	15	12	5
	2007	12	27	15	12	4
	<i>verschil</i>	-	-19%	-12%	-20%	-33%
Vernielingen	2004	12	18	24	17	12
	2005	10	20	24	16	11
	2006	11	18	23	15	10
	2007	10	18	24	13	11
	<i>verschil</i>	-17%	-	-	-24%	-
Geweld	2004	2	7	10	7	4
	2005	2	6	9	5	3
	2006	2	5	9	5	3
	2007	2	5	9	5	3
	<i>verschil</i>	-	-29%	-10%	-29%	-25%

Bron: TNS NIPO, 2007

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

De verschillen tussen 2004 en 2007 zijn berekend op basis van **onafgeronde** cijfers. Deze kunnen afwijken van verschillen berekend op basis van afgeronde cijfers, zoals weergegeven in deze tabel. In de sectorrapporten worden de onafgeronde cijfers weergegeven.

Top10 procent van meest getroffen bedrijfsvestigingen per sector

In deze paragraaf onderscheiden we bedrijfsvestigingen die het meest te maken hebben gehad met criminaliteit. Hiertoe hebben we per branche 10 procent van de bedrijfsvestigingen geselecteerd met het grootste aantal gerapporteerde delicten. Deze groep noemen we de “de top10 procent meest getroffen bedrijven” en zetten deze af tegen bedrijfsvestigingen die minder zwaar getroffen zijn. Het doel van deze exercitie is te achterhalen of ondernemingen die zwaarder zijn getroffen door criminaliteit in 2007 specifieke kenmerken hebben.

Algemene kenmerken van de vestiging

Bedrijven met een eigen bedrijfsterrein en eigen transportmiddelen behoren vaker dan andere bedrijven tot de top10 procent van meest getroffen vestigingen. Bedrijven in woonhuizen of gevestigd buiten een stedelijke agglomeratie, behoren minder vaak tot deze groep.

Sectorspecifieke kenmerken en locatie

- Binnen de top10 procent getroffen bedrijven binnen de **bouw**sector zijn burgerlijke en utiliteitsbedrijven en grond-, weg- en waterbouwbedrijven zwaarder vertegenwoordigd. In de **bouw**sector bevinden de meeste getroffen bedrijven zich vooral aan de rand van een stedelijke agglomeratie
- Onder de top10 procent getroffen bedrijven in de **detailhandel** bevinden zich veel bedrijven actief in de voedings- en genotmiddelen detailhandel. Dit zijn drogisterijen en parfumerieën, maar ook apothekers en benzinestations. Deze bedrijven zijn relatief vaak in een winkelcentrum gevestigd. We zien dan ook dat onder de top10 procent getroffen bedrijven relatief veel bedrijven in een winkelcentrum gevestigd zijn.
- Binnen de **horeca** zijn hotels/pensions oververtegenwoordigd in het top10 cluster. Daarentegen komen restaurants relatief minder vaak dan gemiddeld voor in de top10 procent getroffen bedrijven. De meest getroffen horecabedrijven zijn vaker in het centrum van de stad gevestigd.
- In de **transport**sector zijn tram- en taxibedrijven meer dan gemiddeld vertegenwoordigd in deze groep. De transportbedrijven met de meeste delicten zijn relatief vaak op een industrieterrein gevestigd.
- Binnen de **zakelijke dienstverlening** zitten reisbureaus en advocatenkantoren vaker dan gemiddeld in de top10 van meest getroffen bedrijven.

Bewustzijn van het probleem

Bedrijfsvestigingen die vaak door criminaliteit getroffen worden, zien criminaliteit ook vaker als een probleem voor de bedrijfsvoering. Relatief veel bedrijven in deze groep nemen maatregelen tegen criminaliteit en geven hier ook meer geld dan gemiddeld aan uit. Daarnaast registreren zij de voorgevallen criminaliteit vaker, laten zij zich vaker adviseren en doen zij vaker mee aan projecten.

Slachtofferschap

Naast het enkelvoudig slachtofferschap is bij deze groep ook het meervoudig slachtofferschap hoger. Het percentage van de zwaarst getroffen bedrijven dat is geconfronteerd met meer dan één delictvorm varieert van 68% in de detailhandel tot boven de 80% in de horeca en transport.

Tabel 4 laat zien hoeveel procent van alle delicten wordt gepleegd binnen de groep bedrijven die het meest wordt getroffen door criminaliteit. Naarmate het percentage in tabel 4 groter is, is er sprake van een grotere concentratie van criminaliteit binnen een relatief kleine groep (top10 procent) bedrijven. Een voorbeeld: In de detailhandel wordt 66 procent van alle diefstallen (643.000) gepleegd in de 10% meest getroffen vestigingen en slechts 34 procent (331.000) in de overige vestigingen.

4 | Aandelen van totaal aantal delicten bij top10 procent meest getroffen bedrijven (%)

% van totaal aantal delicten	Inbraak	Diefstal	Vernielingen
Bouw	28	42	34
Detailhandel	8	66	20
Horeca	14	60	44
Transport	28	44	40
Zakelijke dienstverlening	18	45	38

Bron: TNS NIPO, 2007

De mate waarin het delict bovengemiddeld voorkomt, varieert sterk. De top10 procent van meest getroffen bedrijven krijgt meer dan gemiddeld met *diefstal* te maken. Voor de detailhandel en de horeca geldt dat 66% en 60% van alle diefstallen wordt gepleegd binnen de top10 zwaarst getroffen bedrijfsvestigingen. Het merendeel van de diefstallen vindt dus plaats bij een beperkt aantal vestigingen.

In de meeste branches (behalve bij detailhandel) komt bijna een vijfde (18%) tot ruim een kwart (28%) van de *inbraken* voor bij de top10 bedrijven met de meeste inbraken.

De top10 meest getroffen bedrijven komt een vijfde (20% van de bedrijven in de detailhandel) tot ruim vier op de tien (44% van de bedrijven in de horeca) van de *vernielingen* voor bij de top10 procent bedrijven.

1.2 Schade door criminaliteit

Om de kosten van de criminaliteit jegens bedrijven in kaart te brengen, houden we rekening met zowel directe en indirecte schade. Het totale schadebedrag van alle sectoren bij elkaar is *circa 565 miljoen euro*⁶. De totale schade door criminaliteit is daarmee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 686 miljoen euro). Dit een afname van 18%.

In tabel 5 is te zien dat vooral de detailhandel een relatief groot aandeel heeft in het totale schadebedrag; diefstal en inbraak vormen voor deze sector de grootste kostenpost. Wanneer er sprake is van een significante daling van de geschatte schade in 2007 ten opzichte van 2004, is dit in de tabel in procenten weergegeven.

⁶ Dit is exclusief de schade door geweldsdelicten.

5 | Schadebedragen per sector en delict, in miljoenen euro's*- 2004, 2005, 2006 en 2007

Schade in mln. euro's:		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	55	89	18	36	84
	2005	57	79	18	25	74
	2006	52	75	17	26	66
	2007	54	77	19	25	63
	<i>verschil</i>	-	-13%	-	-31%	-25%
Diefstal	2004	40	146	12	22	33
	2005	35	141	12	18	27
	2006	40	120	11	15	25
	2007	41	114	11	17	22
	<i>verschil</i>	-	-22%	-	-23%	-33%
Vernielingen	2004	15	34	12	10	24
	2005	15	34	10	9	22
	2006	15	30	10	7	20
	2007	14	32	11	8	22
	<i>verschil</i>	-	-	-8%	-20%	-
Overige	2004	9	11	2.3	4	30
	2005	5	11	2	4	21
	2006	7	10	2	3	18
	2007	5	9	2	3	16
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-47%
Totaal 2007		114	232	43	53	123
Overall geschatte schade 2004: 686 miljoen euro						
Overall geschatte schade 2007: 565 miljoen euro						

*Cijfers op grond van schattingen van respondenten in het onderzoek

Bron: TNS NIPO, 2007

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

1.3 Preventieve maatregelen

Verreweg de meeste bedrijven lijken zich goed bewust te zijn van het feit dat ze slachtoffer kunnen worden van criminaliteit (tabel 6). Van alle sectoren neemt driekwart (75%) van de bedrijven preventieve maatregelen. Van alle bouwbedrijven is dit 64%. In de vier andere sectoren ligt dit aandeel hoger (detailhandel 81%, dienstverlening 75%, horeca 76% en transport 71%).

Bedrijven nemen meestal maatregelen met technische middelen. In het onderstaande overzicht is te zien dat bedrijven vaak kiezen voor het aanleggen van een alarm. Ook brengen veel bedrijven extra sloten aan op de deur.

6 | *Percentage bedrijven dat preventieve maatregelen neemt, en percentage bedrijven dat onderstaande maatregelen toepast, 2007 (top 3 grijs gearceerd)*

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
Doet aan preventie:	64%	81%	76%	71%	75%
Alarm luid	39	53	52	46	51
Alarm stil	26	42	39	34	36
Extra sloten	33	25	27	22	32
Extra zwaar hang- en sluitwerk	19	13	13	11	19
Hekwerken	23	11	6	23	7
Beveiligingsdienst / portier	10	10	11	15	12
Extra verlichting	12	8	8	11	8
Camera's / infrarood	9	26	25	20	10

Bron: TNS NIPO, 2007

Het aantal bedrijven dat *advies* inwint over criminaliteitsbestrijding loopt per sector uiteen en groeit naarmate de ernst van de problematiek toeneemt.

In 2007 heeft 18% van de bedrijven advies ingewonnen tegen 19% in 2004. In de sectoren bouw en transport is het aantal bedrijven dat advies inwint niet gedaald, maar gelijk gebleven. In de detailhandel, horeca en zakelijke dienstverlening is het percentage bedrijven wat advies inwint over criminaliteitspreventie echter gedaald. De *aard* van het advies heeft vooral betrekking op elektronische beveiliging en het voorkomen van diefstal.

Bedrijven die het meest getroffen worden door criminaliteit (top10 procent) winnen vaker advies in dan gemiddeld; het gaat om ruim 2 keer zoveel bedrijven en betreft met name elektronische preventie en voorkomen van diefstal door derden.

7 | Percentage dat advies inwint of deelneemt aan projecten - 2004, 2005, 2006 en 2007

Sector	% Advies	% Advies	% Advies	% Advies	% Project	% Project	% Project	% Project
	inwinnen	inwinnen	inwinnen	inwinnen	deelname	deelname	deelname	deelname
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Bouw	12	13	11	12	3	4	3	4
Detailhandel	25	24	22	23	6	6	6	6
Horeca	21	20	19	18	8	8	8	8
Transport	19	18	17	18	5	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	17	15	15	15	4	4	4	4
				-8%				-
				-14%				-
				-				-
				-12%				-

Bron: TNS NIPO, 2007

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

Projecten zijn een andere manier voor bedrijven om zich tegen criminaliteit te wapenen. Bovendien vormen projecten voor bedrijven een mogelijkheid om met andere, meer innovatieve vormen van criminaliteitsbestrijding bekend te raken. Tabel 7 geeft per sector het percentage bedrijven weer dat deel nam aan projecten in 2007.

Van de bedrijven die aan deze projecten meedoen, richt 42% zich op het beveiligen van de omgeving en 35% op criminaliteitspreventie in algemene zin. In de detailhandel en horeca speelt preventie van vandalisme echter ook een belangrijke rol (respectievelijk 23% en 25%). Van alle bedrijven die aan beveiligingsprojecten deelnemen, neemt ruim een op de vijf (22%) bedrijven deel aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit is meer dan in 2004 (toen 16%).

1.4 Meldings- en aangiftegedrag

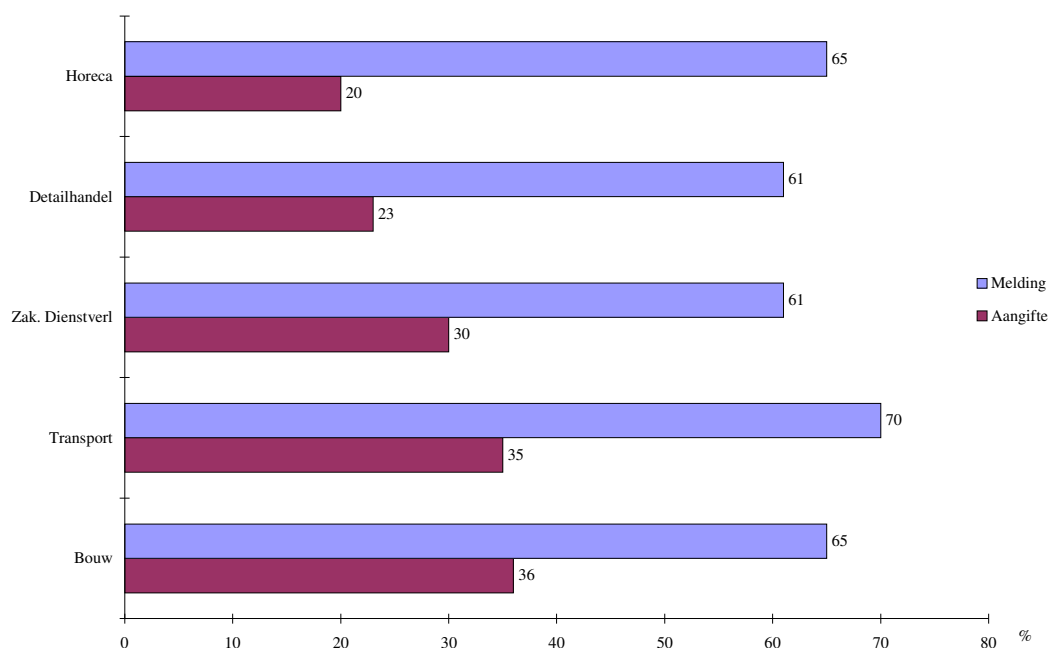
Van de bedrijven in de onderzochte branches die met criminaliteit te maken hadden, heeft 64% in 2007 van één of meer delicten *melding*⁷ gemaakt bij de politie. In 2004 was dit percentage hoger, namelijk 67%. Van al deze bedrijven heeft 9% van één of meer delicten ook daadwerkelijk *aangifte* gedaan bij de politie. In 2004 was dit 11%.

⁷ Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen.

Meldings- en aangiftegedrag per sector

Als we inzoomen op de getroffen bedrijven per sector en hun meldings- en aangiftegedrag tegen elkaar afzetten, zien we duidelijke verschillen (grafiek 8). Als we deze verschillen uitdrukken in percentages hebben we een maat die de verhouding tussen melding en aangifte weergeeft. Deze maat heet het *verval*, waarmee het verlies zichtbaar wordt van het deel van de bedrijven dat uiteindelijk geen aangifte doet, maar wel de moeite neemt om melding te maken. Grafiek 8 toont bovenaan de sector met het grootste verval en onderaan de sector met het kleinste verval.

8 | Verhouding tussen melding en aangifte van getroffen bedrijven per sector in 2007

Bron: TNS NIPO, 2007

Het verval is het grootst in de horeca: daar doet tweederde van de bedrijven die een delict melden uiteindelijk geen aangifte (zie zowel grafiek 8 als tabel 9). Ook veel getroffen bedrijven in de detailhandel doen wel melding maar toch geen aangifte: het verval is daar ook ruim zes op de tien (62%). Bovendien is het meldings- en aangiftegedrag in de detailhandel sinds 2004 afgenomen. In de bouw nemen relatief de meeste getroffen bedrijven de moeite om zowel melding als aangifte te doen; het verval is daar ruim vier op de tien (45%).

9 | Verval tussen meldings- en aangiftegedrag van getroffen bedrijven – 2004, 2005, 2006 en 2007

Sector	melding				aangifte				Verval			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Bouw	66	64	66	65	37	37	36	36	44 %	42 %	45%	45%
Detailhandel	64	63	61	61	25	25	23	23	61 %	60 %	62%	62%
Horeca	69	67	63	65	22	22	21	20	68 %	67 %	67%	69%
Transport	70	68	69	70	35	33	35	35	50 %	51 %	49%	50%
Zak. Dienst.	65	60	66	61	31	31	32	30	52 %	48 %	52%	51%

Bron: TNS NIPO, 2007

Meldings- en aangifte gedrag per type delict

Het onderzoek laat een verschil zien tussen het **meldingsgedrag** bij *inbraak* en het meldingsgedrag bij de andere vormen van criminaliteit. In totaal heeft 88% van de bedrijven die te maken hebben gehad met inbraak de politie hiervan op de hoogte gesteld. In alle sectoren wordt *inbraak* vaker gemeld dan de andere delicten. Zo wordt *diefstal* door 50% van alle bedrijven gemeld. In de horeca is dit relatief het laagste met 42% en in de transportsector relatief het hoogste met 65%. *Vernieling* wordt door 47% van alle bedrijven gemeld. Binnen de horeca melden bedrijven een vernieling relatief het minst (44%). Bij transport is dit 49%. Van alle bedrijven die te maken krijgen met *geweld*, meldt 56% dit. Dit is het laagst in de bouw (43%) en hoogst in de horeca (67%).

Het **aangiftegedrag** volgt hetzelfde patroon. Maar ook hier is er verschil in de mate van verval. Vooral bij *inbraak* is het aantal getroffen bedrijven dat melding maakt groter dan het aantal dat uiteindelijk aangifte doet. Voor de meeste delicten komt het verval uit in de ordegrootte van de helft tot tweederde. Relatief hoog is het verval bij *inbraak in de horeca* en *inbraak in de detailhandel*: 89% van de getroffen horecabedrijven maakt wel melding van inbraak, 20% doet aangifte. In de detailhandel doet 89% van de getroffen bedrijven melding en 25% aangifte.

1.5 Ervaring met en waardering van de politie

De tevredenheid over het optreden van de politie is sinds 2004 toegenomen. Ruim de helft (54%) van alle bedrijven die contact hebben gehad met de politie naar aanleiding van een melding of aangifte, is hierover tevreden. De tevredenheid varieert van 44% in de sector bouw tot 61 % in de sector horeca.

10 | Percentage bedrijven dat (zeer) tevreden over het optreden van de politie

Sector	% tevreden in 2004	% tevreden in 2005	% tevreden in 2006	% tevreden in 2007
Bouw	42	46	49	44
Detailhandel	51	55	59	57
Horeca	55	59	60	61
Transport	41	45	45	44
Zakelijke dienstverlening	50	50	50	54

Bron: TNS NIPO, 2007

vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

De voornaamste redenen voor bedrijven om tevreden te zijn over de politie zijn de snelheid over het optreden van de politie (26%) en de klantvriendelijkheid (22%) van de politie.

Belangrijke redenen voor ontevredenheid blijven het ontbreken van zichtbaar resultaat (15%) en de perceptie dat de politie geen actie onderneemt naar aanleiding van de melding of aangifte (15%). Deze redenen worden wel minder vaak genoemd dan in 2004 (toen beide 19%). Het aantal bedrijven dat als reden noemt dat aangifte doen ingewikkeld en tijdrovend is, is bijna gehalveerd sinds 2004 (van 10% naar 5%).

1.6 Interne criminaliteit

In de MCB van 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit. In 2007 hebben we dit herhaald. Interne criminaliteit definiëren we als diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. We maken in deze paragrafen dus de vergelijking met 2006.

Het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met interne criminaliteit wijkt in 2007 niet significant af van vorig jaar. In totaal is 5% van alle bedrijfsvestigingen in aanraking gekomen met interne criminaliteit. Dit loopt uiteen van 8% in de sector horeca tot 2% in de zakelijke dienstverlening. In de detailhandel zegt 7% van de bedrijven getroffen te zijn door interne criminaliteit. In deze sector zien we wel een variatie naar type bedrijf: zo geeft 23% van de supermarkten aan met interne criminaliteit te maken te hebben. In de sectoren bouw en transport heeft 5% van de bedrijven last van interne criminaliteit. Voor alle sectoren geldt

dat het percentage bedrijven dat in aanraking komt met interne criminaliteit niet significant afwijkt van voorgaande jaar.

De meest getroffen maatregel om interne criminaliteit tegen te gaan is het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel (45% van de bedrijven). Ten opzichte van 2006 is deze maatregel in 2007 vaker toegepast (toen 41%). Daarnaast stelt 40% van de bedrijven regels op voor het eigen personeel met betrekking tot interne criminaliteit. Ook dit is toegenomen ten opzichte van vorig jaar (toen 36%). Eenderde (34%) van de bedrijven doet standaard aangifte na het constateren van interne criminaliteit. Ook is sprake van een toename ten opzichte van 2006 (toen 30%).

1.7 Belangrijkste resultaten 2007 ten opzichte van 2006

In de rapportage vergelijken we 2007 met de nulmeting van 2004. Het is echter ook interessant om een beeld te krijgen van de ontwikkelingen ten opzichte van 2006. Daarom beschrijven we in deze paragraaf de meest in het oog springende verschillen ten opzichte van 2006.

Over het algemeen kunnen we stellen dat de ontwikkelingen binnen de sector het afgelopen jaar redelijk stabiel zijn. Er zijn weinig significante verschillen ten opzichte van 2006.

Slachtofferschap

Wanneer we kijken naar het algemeen slachtofferschap van bedrijven zien we dat alleen de sector transport significant afwijkt ten opzichte van vorig jaar. In deze sector is eenderde (34%) van de bedrijven slachtoffer van één of meer delicten. Vorig jaar was dit nog 37%. Als we ons alleen richten op meervoudig slachtofferschap zien we dat binnen alle sectoren er geen significante verandering is ten opzichte van 2006. De mate waarin criminaliteit wordt ervaren als een probleem wijkt dan ook binnen de sectoren niet significant af van vorig jaar. Dit geldt ook voor het percentage bedrijven dat preventieve maatregelen neemt. Een aspect waar wel degelijk significante verschillen zijn waar te nemen is de mate waarin men tevreden is over het contact met de politie. In twee sectoren is dit toegenomen ten opzichte van 2006. Dit geldt voor de sectoren horeca (van 60% naar 61%) en zakelijke dienstverlening (van 50% naar 54%). In de sector bouw is de tevredenheid over de politie juist afgenomen (van 49% naar 44%).

Inbraak

Het percentage bedrijven dat met inbraak te maken heeft en het totaal aantal inbraken wijken niet significant af van 2006.

Diefstal

Ook voor diefstallen geldt dat dit binnen de meeste sectoren niet significant verschilt met het vorige jaar. Alleen in de sector detailhandel is, ondanks dat het percentage getroffen bedrijven niet significant verschilt, wel het totaal aantal diefstallen verder afgenomen. Dit komt doordat de gemiddelde frequentie waarmee detailhandelbedrijven getroffen worden lager is (van gemiddeld 28 keer in 2006 naar 24 keer in 2007). Deze dalende trend heeft zich

dus ook het afgelopen jaar voort gezet. In 2007 zijn er in totaal circa 974.000 diefstallen gepleegd binnen de detailhandel. In 2006 was dit nog circa 1.200.000.

Vernieling

In alle sectoren wijkt het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met vernielingen niet significant af van vorig jaar. Dit geldt tevens voor het absolute totaal aantal vernielingen en de schade als gevolg van deze vernielingen.

Geweld

Ook voor geweld geldt dat het percentage bedrijven dat in aanraking is gekomen met deze vorm van criminaliteit niet significant is veranderd ten opzicht van 2006. Echter, hier zien we wel dat binnen de sectoren transport en zakelijke dienstverlening de frequentie waarmee geweld jegens medewerkers voorkomt, is gestegen. In de transport sector komen bedrijven die hiermee te maken hebben, gemiddeld 12,5 keer in aanraking met geweld. In 2006 was dit nog 4,5 keer. In de zakelijke dienstverlening is dit toegenomen van 3,8 keer in 2006 tot 5,7 keer in 2007.⁸

1.8 Overzichtstabel resultaten 2004, 2005, 2006 en 2007

Tot slot vindt u op de volgende pagina een samenvattende tabel, waarin de meest relevante cijfers voor 2004, 2005, 2006 en 2007 per sector staan weergegeven. Hierbij zijn de significante verschillen tussen 2007 en 2004 in kaart gebracht.

⁸ Door het lage aantal waarnemingen van geweld kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen over het totaal aantal delicten voor deze vorm van criminaliteit.

	Bouw	Bouw	Bouw	Bouw	Detail-handel	Detail-handel	Detail-handel	Detail-handel	Horeca	Horeca	Horeca	Horeca	Transport	Transport	Transport	Transport	Zakelijke dienstverl.	Zakelijke dienstverl.	Zakelijke dienstverl.	Zakelijke dienstverl.
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Steekproefomvang (afgerond) n	5.700	6.400	5.800	6.700	8.800	9.000	11.800	10.700	8.900	9.500	6.200	6.600	6.500	3.900	4.800	3.600	7.800	9.300	9.000	10.100
% ervaart criminaliteit als een probleem (enigszins + ernstig)	25	22	22	22**	42	40	37	36**	34	32	30	31**	38	34	32	31**	22	19	19	18**
% neemt prevent. maatregelen	66	65	64	64	81	82	80	81	77	77	77	76	73	72	71	71**	74	76	75	75
% registreert criminaliteit	16	18	18	18**	22	24	24	26**	18	20	20	22**	26	27	26	28	17	18	19	20**
% neemt deel aan projecten	3	4	3	4	6	6	6	6	8	8	8	8	5	5	5	5	4	4	4	4
% is tevreden over de politie (tevreden + zeer tevreden)	42	46	49	44	51	55	59	57**	55	59	60	61**	41	45	45	44	50	50	50	54**
Slachtofferschap																				
% slachtofferschap algemeen	30	28	28	27**	49	49	45	45**	47	45	43	43**	42	39	37	34**	29	26	25	24**
% meervoudig slachtofferschap	10	8	9	8**	20	19	17	16**	19	18	16	17**	16	14	12	12**	8	6	6	6**
Inbraak																				
% bedrijven waar voorkomt	13	13	12	12	15	13	11	11**	17	15	13	14**	20	18	17	16**	11	9	9	8**
Gemiddelde frequentie	2,2	2,0	2,1	2,1	1,9	1,6	1,7	1,7*	1,8	1,7	1,8	1,7	2,9	2,9	3,2	2,8	1,8	1,8	1,7	1,7
Raming totaal aantal delicten	21.000	18.000	18.000	19.000	42.000	32.000	29.000	28.000**	12.000	10.000	9.000	9.000**	17.000	15.000	16.000	13.000**	34.000	27.000	25.000	24.000**
Relatieve marge aantallen	8,1%	6,9%	7,6%	7,3%	6,4%	7,0%	6,2%	6,6%	6,5%	6,5%	10,3%	8,6%	7,9%	9,9%	10,9%	10,7%	7,2%	7,2%	7,6%	7,4%
Raming totale schade (mln €)	€ 55	€ 57	€ 52	€ 54	€ 89	€ 79	€ 75	€ 77**	€ 18	€ 18	€ 17	€ 19	€ 36	€ 25	€ 26	€ 25**	€ 84	€ 74	€ 66	€ 63**
Relatieve marge bedragen	8,9%	7,6%	8,8%	8,3%	6,6%	7,9%	6,6%	7,1%	7,7%	7,9%	9,8%	9,2%	7,8%	9,3%	9,5%	10,2%	8,0%	8,1%	8,3%	7,9%
% getroffen en dat melding doet	84	87	86	86	88	87	88	89	88	89	87	89	83	83	80	85	89	90	87	88
% getroffen en dat aangifte doet	41	47	45	45	26	25	25	25	20	19	20	20	35	36	35	38	36	39	34	33
Diefstal																				
% bedrijven waar voorkomt	12	11	11	12	32	30	28	27**	17	16	15	15**	15	12	12	12**	6	5	5	4**
Gemiddelde frequentie	3,5	3,0	3,2	3,4	31,9	35,4	28,4	24,0**	7,2	6,9	5,6	5,9	6,6	4,6	4,8	4,2**	2,8	2,6	2,4	2,9
Raming totaal aantal delicten	27.000	22.000	24.000	26.000	1.500.000	1.600.000	1.200.000	974.000**	49.000	45.000	33.000	35.000**	27.000	16.000	16.000	13.000**	28.000	21.000	20.000	21000*
Relatieve marge aantallen	10,4%	9,0%	9,7%	8,8%	8,5%	10,7%	7,6%	8,4%	12,4%	12,6%	12,9%	17,0%	17,0%	14,0%	18,2%	16,3%	16,1%	12,1%	13,3%	14,9%
Raming totale schade (mln €)	€ 40	€ 35	€ 40	€ 41	€ 146	€ 141	€ 120	€ 114**	€ 12	€ 12	€ 11	€ 11	€ 22	€ 18	€ 15	€ 17**	€ 33	€ 27	€ 25	€ 22**
Relatieve marge bedragen	10,7%	9,8%	10,6%	11,3%	5,0%	4,7%	4,6%	4,7%	9,5%	10,8%	11,3%	10,9%	10,7%	11,7%	13,8%	14,4%	12,1%	11,8%	12,1%	12,4%
% getroffen en dat melding doet	51	51	51	54	47	48	45	47	45	44	41	42	63	63	60	65	65	59	67	61
% getroffen en dat aangifte doet	31	31	29	33	18	19	17	18	19	19	17	16	35	33	32	36	40	33	39	35
Vernieling																				
% bedrijven waar voorkomt	12	10	11	10**	18	20	18	18	24	24	23	24	17	16	15	13**	12	11	10	11
Gemiddelde frequentie	3,1	2,7	2,8	2,7	3,2	3,1	3,4	3,4	4,1	4,1	4,3	4,3	4,0	4,3	4,4	4,0	2,5	2,2	2,5	2,7
Raming totaal aantal delicten	24.000	18.000	19.000	16.000*	86.000	88.000	89.000	92.000	38.000	37.000	38.000	39.000	19.000	19.000	18.000	15.000**	47.000	38.000	39.000	46.000
Relatieve marge aantallen	12,7%	11,3%	10,9%	10,6%	7,9%	8,5%	8,5%	8,6%	7,3%	8,3%	10,0%	9,0%	10,5%	15,3%	14,0%	14,9%	11,0%	8,6%	12,3%	11,1%
Raming totale schade (mln €)	€ 15	€ 15	€ 15	€ 14	€ 34	€ 34	€ 30	€ 32	€ 12	€ 10	€ 10	€ 11*	€ 10	€ 9	€ 7	€ 8**	€ 24	€ 22	€ 20	€ 22
Relatieve marge bedragen	10,7%	9,4%	10,2%	12,1%	6,6%	6,5%	5,8%	6,1%	6,0%	6,8%	7,2%	6,7%	8,8%	10,9%	10,6%	12,3%	8,6%	8,6%	9,2%	8,0%
% getroffen en dat melding doet	46	46	47	48	46	44	44	47	46	45	45	44	50	50	47	49	47	46	48	47
% getroffen en dat aangifte doet	25	24	24	24	17	18	17	19	14	15	13	14	22	22	23	23	21	26	23	24
Geweld																				
% bedrijven waar voorkomt	2	2	2	2	7	6	5	5**	10	9	9	9*	7	5	5	5**	4	3	3	3**
Relatieve marge percentage	18,4%	15,3%	17,1%	15,0%	7,5%	9,9%	6,9%	8,9%	6,4%	6,8%	8,2%	7,7%	9,0%	13,9%	12,3%	13,9%	10,9%	12,8%	11,9%	10,7%
Gemiddelde frequentie	3,3	2,5	2,8	2,2	4,5	4,9	4,8	4,0	4,3	4,1	3,8	4,2	6,7	6,8	4,5	12,5	3,6	3,4	3,8	5,7*
% getroffen en dat melding doet	56	42	40	43*	59	57	52	54	68	64	66	67	56	59	56	53	55	53	53	56
% getroffen en dat aangifte doet	30	23	17	19	15	14	12	12	17	16	16	16	22	18	23	21	21	21	22	20
Overige vormen criminaliteit																				
% bedrijven waar voorkomt	3	3	4	3	6	5	5	5**	7	5	5	5**	5	5	4	4**	7	6	5	6**
Gemiddelde frequentie	11,5	5,8	6,5	3,1*	18,9	24,1	11,8	17	14,6	19,8	15,9	13	21,3	33,6	22,1	14,3	36,8	31,3	33,5	60,6
Raming totaal aantal delicten	27.000	14.000	16.000	7.000*	170.000	200.000	86.000	118.000	40.000	42.000	33.000	27.000	33.000	49.000	26.000	15.000	440.000	340.000	300.000	580.000
Raming totale schade (mln €)	€ 8,5	€ 5	€ 7	€ 5	€ 11	€ 11	€ 10	€ 9	€ 2,3	€ 2	€ 2	€ 2	€ 4	€ 4	€ 3	€ 3	€ 30	€ 21	€ 18	€ 16**
% getroffen en dat melding doet	36	39	37	35	46	43	44	47	52	54	52	57	45	39	48	46	29	28	29	30
% getroffen en dat aangifte doet	18	18	16	15	18	19	16	16	12	15	15	18**	24	17	21	19	13	14	13	16

*significant verschil 2004-2007 met 95% betrouwbaarheid (significantieniveau van 5%)

**zeer significant verschil 2004-2007 met 99% betrouwbaarheid (significantieniveau van 1%)

Significanties zijn gebaseerd op niet afgeronde cijfers

2 Inleiding

Informatie voor beleid op het gebied van criminaliteitsbeheersing en veiligheid

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel ontwikkelingen in het slachtofferschap van criminaliteit bij Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te geven in de maatregelen die bedrijven nemen om de criminaliteit terug te dringen. Daarnaast dient het informatie op te leveren over de maatschappelijke effecten van het veiligheidsbeleid. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten.

Onderzoek omtrent veiligheid in de samenleving heeft een hoge attentiewaarde. Burgers en bedrijven hechten groot belang aan de veiligheid in de samenleving en het onderwerp staat hoog op de politieke agenda. Dit noopt tot consciëntieus onderzoek naar de feiten en cijfers over criminaliteit en veiligheid in het bedrijfsleven, die onweerlegbaar dienen te zijn. De MCB voorziet hierin.

Nulmeting in 2004

Na het verschijnen van het Veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' in oktober 2002, dient stelselmatig over de voortgang van het programma en de bereikte maatschappelijke effecten aan de Tweede Kamer gerapporteerd te worden. Op het terrein van de criminaliteit bij het bedrijfsleven worden hiervoor met name twee indicatoren gehanteerd: *diefstal bij de detailhandel* en *geweld bij het bedrijfsleven*. Deze indicatoren gelden ook voor het programma VbbV (Veiligheid begint bij Voorkomen).

Om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken, werd in 2002 het MBI (Monitor Bedrijven en Instellingen) onderzoeksinstrument ontwikkeld en ingezet. Echter de spreiding van deze meting bleek voor het aantal delicten aanzienlijk te zijn. In 2004 is daarom besloten om de steekproefomvang met een factor zeven te verhogen om op deze manier hogere betrouwbaarheidsmarges te garanderen en nauwkeuriger schattingen af te geven. Het onderzoek kreeg tevens een andere naam, *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* (MCB), omdat vanaf 2004 alleen nog bedrijven en geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen. De meting in 2004 fungeert als nulmeting.

Vergelijkbare aanpak in vervolgmetingen

In navolging van MCB 2004, 2005 en 2006 is in 2007 een nieuwe meting uitgevoerd. Door een ongewijzigde aanpak is vergelijking tussen de metingen mogelijk (gemaakt). De eis was een goede vergelijking te kunnen maken met de resultaten van de nulmeting – de MCB meting van 2004. De opzet van het onderzoek is daarom ongewijzigd wat omvang en inhoud betreft. In dit rapport wordt met name een vergelijking met de resultaten uit 2004 gemaakt.

Het onderzoek is in 2007 – net als in 2006, 2005 en 2004 – gericht op de volgende **vijf sectoren**:

- Detailhandel
- Bouw
- Horeca
- Transport
- Zakelijke dienstverlening

In de MCB zijn vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige criminaliteit. In 2006 zijn voor het eerst ook vragen gesteld over interne criminaliteit, waaronder we in dit geval diefstal van geld of goederen door het eigen personeel verstaan. Bij resultaten met betrekking tot interne criminaliteit maken we dan ook de vergelijking tussen 2007 en 2006 en niet met 2004.

Gebruikers

De primaire gebruikers van dit onderzoek zijn de ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De informatie uit de MCB dient voor het sturen van het veiligheidsbeleid en ter politieke verantwoording. Daarnaast is er een brede kring van andere (potentiële) gebruikers met voor elk een specifieke gebruikswaarde:

- *bedrijven en koepelorganisaties*: de MCB biedt zicht op de criminaliteitsproblemen in de eigen sector, een overzicht van de eigen inspanningen en die van de politie. Daarnaast kan de MCB bedrijven mobiliseren voor een gezamenlijke aanpak van veiligheidsproblemen;
- *gemeenten en de politiekorpsen* die een belangrijke rol vervullen bij de handhaving van veiligheid;
- *andere ministeries*: op departementaal niveau biedt de monitor beleidsinformatie, zowel over de ontwikkeling van criminaliteit als over de inspanningen van de politiekorpsen en bedrijven. Aangezien veiligheid een belangrijk aspect is van de kwaliteit van het ondernemersklimaat, heeft ook het ministerie van Economische Zaken steeds meer aandacht voor het onderwerp.

Opzet van de rapportage

Deze rapportage bevat de resultaten voor de MCB meting 2007. Bij het opstellen van dit rapport is gekozen voor een beschrijvende weergave van de criminaliteits- en veiligheids-situatie in vijf sectoren. Door de aard van de gestelde vragen en de zeer grote steekproefomvang (37.780 ondervraagde bedrijfsvestigingen) leent het onderzoek zich goed voor het bestuderen van operationele en beleidsvoorbereidende vraagstukken. Zo is in dit rapport na te lezen hoe beleid van de overheid in de cijfers tot uitdrukking komt, bijvoorbeeld als het gaat om het terugbrengen van criminaliteit, het stimuleren van ondernemers tot het nemen van maatregelen of het vergroten van de tevredenheid van ondernemers met het optreden van de politie. Het spiegelen van de onderzoeksuitkomsten aan beleidsdoelstellingen behoorde echter niet tot de verstrekte opdracht.

De *delicten* staan centraal in de rapportage: met name het vaststellen van het aantal gepleegde delicten. Per delict behandelen we voorts een aantal zaken: mate waarin delict voorkomt, schade, meldings- en aangiftegedrag en (mogelijk) daderschap. Het melden van een delict

onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen. Ook beschrijven we de tevredenheid van bedrijven met het optreden van de politie.

Waar relevant wordt in een sectorrapport een uitsplitsing gepresenteerd naar *branche, regio en stedelijke ligging (agglomeratie)*. Voor de vergelijking naar regio is het uitgangspunt de indeling naar de Nielsen-gebieden, een in de marketing gebruikelijke indeling van Nederland in vijf gebieden. Het betreft de volgende vijf regio's:

- 1) de Randstad: de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
- 2) het westen: de overige gemeenten in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- 3) het noorden: de provincies Groningen, Friesland en Drenthe;
- 4) het oosten: de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland;
- 5) het zuiden: de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

In bijlage 1 is weergegeven hoe deze gebieden zich verhouden tot de bestaande politieregio's.

Het onderscheid naar agglomeratie betreft drie groepen bedrijven, namelijk:

- 1) vestigingen die in het centrum van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 2) vestigingen die aan de rand van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 3) vestigingen die buiten een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd.

In verband met de leesbaarheid spreken we in de rest van dit rapport niet meer over 'stedelijke agglomeratie' maar voornamelijk over 'stedelijke ligging' en 'stad'.

De bedrijven zijn op *vestigingsniveau* ondervraagd. Omwille van de leesbaarheid spreken wij in het vervolg ook wel over bedrijven of organisaties in plaats van vestigingen.

Nauwkeurigheid van de resultaten

De resultaten die wij in dit rapport presenteren, zijn gebaseerd op steekproefonderzoek. Dit betekent dat voor de uitkomsten een bepaalde mate van nauwkeurigheid geldt. De betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de meting in 2007 hebben zwaar gewogen in de onderzoeksopzet.

In het rapport vermelden wij onderaan grafieken en tabellen altijd de basis. De *basis* is het ongewogen aantal ondervraagde vertegenwoordigers van bedrijfsvestigingen waarop die resultaten zijn berekend. De basis geeft een indicatie van de betrouwbaarheid van de resultaten. Het Handboek MCB bevat een uitgebreide methodologische verantwoording, waarin nader wordt ingegaan op onder andere de betrouwbaarheidsmarges. De cijfers die in grafieken en tabellen staan vermeld, zijn gewogen op sector en vestigingsgrootte.

Wanneer sprake is van relevante significante verschillen bijvoorbeeld tussen sectoren, branches, regio's of stedelijke ligging, besteden wij daar bij de bespreking aandacht aan. In de andere gevallen kunt u aannemen dat de verschillen vanuit statistisch oogpunt onvoldoende betekenisvol zijn om te vermelden. Het Handboek bevat een meer gedetailleerde methodologische verantwoording.

Amsterdam,
Januari 2008